

QRZ...

Medlemsblad för NORRKÖPINGS RADIOKLUBB
December 2004. Web-QRZ nummer 3

KLUBBINFORMATION

Norrköpings Radioklubb, Nelinsgatan 24 KV. 603 55 Norrköping
Besöksadress: Nelinsgatan 24. Kv.

Klubbsignaler SK5BN o 7S5LH. Repeater VHF kanal RV48. 145,600 mHz – SK5BN/R.

UHF kanal RU368 434,600 mHz – SK5BN/R + skift

Hemsida <http://www.sk5bn.com/>

Aktualiteter

► **OBS!** Det är nu dags att under december eller senast januari betala årsavgiften till postgiro 29 76 36 - 3.

- Ordinarie medlemskap 300 kronor
- Ungdomar under 25 år 150 kronor
- Stödmedlem 150 kronor
- Repeaterstöd är avsett som hjälp för underhåll och service. Bidra gärna med 100 kronor.

Dvs. ordinarie medlem som vill stödja repeaterverksamheten med 100 kronor betalar 400 kronor. Det går naturligtvis bra att stödja med mer än 100 kronor.

Glöm inte att ange vem du är som betalar avgiften. Om du betalar via Internet ska du ange anropssignal i textfältet, likaså på talongen om du betalar med vanligt postgiro.

► Kursen för blivande sändareamatörer pågår planenligt under ledning av SK5BN's utbildningsteam med SM5XJX/Fredrik i spetsen.

► Checka in på SK5BN Trafiknät varje söndag kväll kl. 2115 på Norrköpingrepeaterns frekvens.

► Nästa månadsmöte måndagen den 10 januari 2005 med olika aktiviteter enligt särskild e-post

► SK5BN har öppet hus varje måndagskväll. Anmäl gärna på trafiknätet söndag kväll.

Innehåll

Sid 1	Klubbinformation Aktualiteter
Sid 2	En resa inom sjöfart, tele- och radiokommunikation med SM5TJH/Janne
Sid 5	Vems är antennerna? Vilka är radiotomtarna?
Sid 6	QRP. Konsten att köra med låg effekt
Sid 7	QRP-länkar The big guy to be active

En resa inom sjöfart, tele- och radiokommunikation med SM5TJH/Janne

Tolv år gammal köpte SM5TJH/Janne sin första trafikmottagare, en SX-110 på ELFA Radio och Television, och blev lycklig när han på 1890 kHz hörde en brusfri AM-station. Det var Scheveningen Radio, som då var en av Europas största kustradiostationer. Janne upprättade en logg och efter den första loggförda stationen skrevs i loggen ett 100-tal olika telefonsamtal. Men varför telefonsamtal undrar säkert många och till det finns en förklaring om man läser litet om Jannes uppväxt i Upplands havsband.

Amatörradion kom först in 1991 då några fria kvällar utnyttjades för en amatörradiokurs. Därefter blev det ett engagemang i styrelsen för föreningen Stockholms Radio Amatörer SRA med stationssignalen SK0AR och i styrelsen för Stockholms Skärgårds Sändare Amatörer SSSA med stationssignalen SK0KM. Efter flytten till Norrköping blev det ordförandeskap i Norrköpings Radioklubb med signalen SK5BN.

Men hur kunde det bli så här? Följ med på resan tillsammans med SK5TJH/Janne så får ni svaret.

Radiolyssnandet (1 – 20 MHz)

Redan som 8-åring lyssnade jag på utländska rundradiostationer på familjens stora radiogrammofon. Den täckte även fartygsbanden mellan 1,6 – 3,5 MHz där det fanns gott om telefonsamtal att lyssna på, eftersom det då var det enda sättet att kommunicera mellan fartyg och telefoner i land.

Sjöfartsintresset

Vår familj bodde vid en sjötomt, vid inloppet till Stockholms hamn, vilket gjorde att intresset för sjöfart blev påtagligt. Min bror och jag åkte ofta ut i småbåtar för att möta Finlandsbåtarnas svall och fartygsbefälen lärde sig snart att känna igen oss.

Under kommande vinter blev det rutin att vi blinkade med husets ytterbelysning varje gång dom passerade och dom svarade så glatt med blinkningar. En dag tog vi oss in till storstaden för att försöka ta oss ombord på en av finlandsbåtarna. Fartyget överstyrman kände igen oss, välkomnade oss och visade fartygets alla utrymmen.

SS BORE 3 (Gränsvågsradio 2 MHz)

Under pojkåren fick vi också åka med SS BORE 3. Det blev ett 20-tal resor när vi fick vara på bryggan hur mycket vi ville. Som 10-åring fick jag styra fartyget genom skärgården, en gång blev det fem timmar i streck. Även radiotelegrafisten fick stå ut med mig under många resor.

En yngre version av SM5TJH med uniformsmössa.

Stavsnäs radio/SDH (Gränsvågsradio 2 MHz)

Under en sommar som pryö på Stavsnäs radio hann många samtal expedieras.

Isbrytaren Sankt Erik (Gränsvågsradio 2 MHz)

Några år senare när jag var 13 år tog jag allmänt radiotelefonistcertifikat, då som Sveriges yngste provtagare. Under en skolledig period fick jag följa med isbrytaren Sankt Erik och ansvara för fartygsradion.

SS Atair, m.fl. (Gränsvågsradio 2 MHz och kortvåg 4, 6, 8, 12 och 16 MHz, samt maritim VHF 156 MHz)

Som 15 åring mönstrade jag på torrlastfartyget Atair, för att sköta radioutrustningen. Ibland blev vi liggandes på redan där vi lossade pappersrullar till pråmar, i stället för att vänta en vecka extra för att få kajplats. Det blev några fartyg till, även som jungman och matros.

SM5TJH till sjöss i handelsflottan

När jag tröttnade på vanliga skolan blev det sjöbefälsskola i Härnösand. Men vi blev då med barn, vilket gjorde att jag avbröt studierna till 1: klass radiotelegrafist. Sjömanslivet tog tvärt slut.

Sambandscentralen (4 kanaler i 33 MHz, 2 kanaler 72 MHz, Maritim VHF 156 MHz)

I stället skaffade jag och min fru en kommersiell komradio på 33 MHz med en av Stor-Stockholms bästa antennplatser. Tillsammans med några kompisar startade vi firman Sambandscentralen. Vi hade komradio i våra bilar och började tipsa tidningarna om olyckor m.m. Efter några månader fick vi förfrågan om vi kunde sköta telefon- och radiopassning åt några företag som hade tröttnat på att använda PR-radio. Här fanns företag med jourverksamhet inom bilbärgning, dykeri, låsöppning och VVS. Verksamheten expanderade och efter några år blev det AB - Sambandscentralen i Stockholm AB – där vi var fem anställda och med 150 abonnenter. Verksamheten omfattade nu även limousinebilar, taxibilar och turistbussar. När det blev körigt fick man även hoppa in och köra. Dessutom hade vi filialer på ett 10-tal platser i Sverige bl.a. i Norrköping.

Efter några år fick vi även tillstånd att koppla samtal över radio. Men där fick vi också konkurrens. Det hela blev olönsamt, varför vi efter fem år sålde företaget. Verksamheten övergick så småningom till Kinneviksgruppen, vilket idag är COMVIQ - där jag sedan var anställd några år. Radiotrafiken kom nu att handla om 12 kanaler i 461 MHz-bandet.

Taxi & Turistbussar (Taxiradio 77 MHz och 166 MHz, bussradio 462 MHz)

Jag blev sedan erbjuden att överta en taxirörelse, vilket jag höll på med i 5 år. Var även chef för telefonväxeln i Nacka Taxi. Sålde sedan rörelsen och övergick till en anställning först som chaufför, men kort därefter som trafikledare i ett av Sveriges då största turistbussföretag Continentbus/Wasatrafik.

SOS Alarm (78 MHz och 462 MHz)

Därefter följde 12 år i företaget SOS Alarmering, som det då hette, de flesta åren som driftledare/driftansvarig för Stockholmscentralen.

Passagerarbåtar (77 MHz och 156 MHz)

Under tiden som jag var i SOS-verksamheten köpte jag 1982 en mindre taxibåt och 1984 en större båt och med dessa startade jag en verksamhet med passagerarbåtar. En av våra största kunder var Waxholmsbolaget. Verksamheten expanderade och jag valde då att sluta på SOS för att bli stationsansvarig för trafik- och bokningscentralen för passagerarbåtarna i Stockholms mellersta skärgård.

Sjöfartsverket (Maritim radio 2-26 MHz, 156 MHz)

Sedan 1990 är jag anställd i Sjöfartsverket, började som drift- och arbetsledare för bl a trafikoperatörer i Stockholm och därefter med Sjöräddnings- och radiofrågor i Norrköping. De senaste åren även halvtid ute på Arkö mestadels med utbildning av sjöräddare.

Alltså INTE ett enda jobb utan radio – hur har jag stått ut, och framförallt mina familjer?!

SM5TJH – till sjöss för Sjöfartsverket

Vems är antennerna?

E-posten inför decembermötet innehöll en antenn med frågan Vems är antennen? Helt avsiktligt hade vi lagt in litet kvällsmörker i bilden. Hittills har vi inte fått in några svar och därför lämnas här ytterligare en vägledning. Bilden nedan visar samma antenn i dagsljus och nu även med kortvågsantenn. Observera flaggstången. Blev det lättare nu? Anmäl svar vid månadmötet den 10:e januari.

Vilka är radiotomtarna?

God Jul önskar de två radiotomtarna. Men vilka är dom? Sänd rätt lösning till chefstomten i Rovaniemi.

QRP. Konsten att köra med låg effekt.

5BDXCC
CW

BRASIL
ZONE 11

PY5CQ/QRP

Ex PY2FCF

QSO WITH	DATE	GMT	MHz	RST	MODE
SM5RN	28 Oct 90	1612	28	589	2XCW

*Tnx for QSO as QSL
crd dr om Derek.*

Rig: ~~2 Watts~~ 500 mW
 Ant: Zepp center fed 600 Ohm
 Pee QSL Tnx open wire line 73,DX *Ewerton*

Op.
 Ewerton B. Moreira
 P.O. Box 482
 87.100 - Maringá - Pr.

Vad är det som motiverar en amatör att köra med låg effekt? Frågan kan inte besvaras så lätt. De allra flesta är inspirerade genom utrustningens enkelhet och att det är lätt att bygga. Det ger också byggaren glädjen att få en fungerande sändare eller sändtagare till relativt ringa kostnad. En rigg som är tillräckligt för att etablera trevliga QSO'n på ett flertal kortvågsband.

QRP Calling Frequencies			
Band	CW	SSB	Notes
160m	1843		USA CW: 1810
80m	3560	3690	USA SSB: 3985
40m	7030	7090	USA CW: 7040
30m	10116		
20m	14060	14285	
17m	18096	18130	
15m	21060	21285	USA SSB: 21385
12m	24096	24906	
10m	28060	28365	USA SSB: 28885

Många QRP-amatörer har tröttnat på sina högeffekt sändtagare. Det krävs ingen större möda att med QRO effekt åstadkomma världsomspännande QSO'n och många tycker också att det skönt att slippa alla dessa kaotiska DX "pile-ups" och SSB QRM. QRP-operation erbjuder en ny och spännande utmaning att försöka vinna DXCC eller WAZ diplom.

Ytterliga en fördel med QRP är att slippa problemet med störningar i form av TVI och RFI.

På senare tid har det erbjudits mycket bra byggsatser på amatörmarknaden. Ganska lättbyggda för en amatör som är van vid en lödkolv. Jag tänker på Elecraft riggarna K1 och K2, och Norcal, för att inte

glömma Speaky som finns genom DARC i Tyskland. Göran SM5AWU har köpt en sådan byggsats och håller just nu på och bygger. Det finns massor av information på Internet bara man skriver QRP på någon av sökmotorerna så kommer det fram hundratals siter med byggtips, scheman, komponenter mm.

Ja men -säger Du - vad är det för avstånd man kan köra med QRP? OK – låt oss jämföra en 100W signal med en 5W signal. Om Du får en signalrapport från en station av 20db över S9 när Du använder 100W, bör Du få en rapport av 7db över S9 när Du reducerar Din effekt till 5W. Ingen fantastisk skillnad alls eller hur? Om Du reducerar ytterligare till 1W uteffekt bör din rapport fortfarande hamnar runt S9. Du har förlorat 20db! Ja men vad händer då när det är QRM från närliggande sändare, QRN från hus och hem, eller annat elände? Det är då en bra mottagare kommer med i bilden, en bra antenn och en skicklig operatör är också ett krav här. Många QRP-stationer har lyckats med bedriften att klara av WAZ eller DXCC diplom. I USA är det ett måste för QRP operatörer att kunna klara WAS (worked all states) diplom.

Titta på QSL kortet ovan så ser du att PY5CQ har kört med 500mW på 28 mHz och använde en mittmatad Zepp antenn, ett slags tråd beam. Min eget bästa DX med QRP 5w har också varit Sydamerika. Antenner för QRP är en viktig del i försöken att få så bra kontakter som möjligt. Jag återkommer i nästa QRZ med mera om antenner. SM5RN/Derek

QRP-länkar

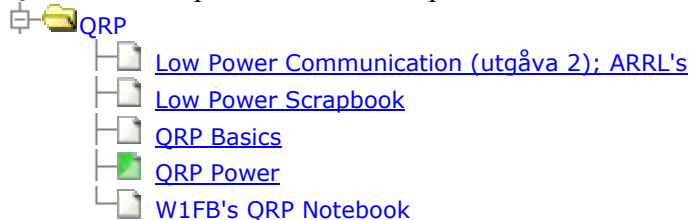
QRP ARCI (Amateur Radio Club Internationell) <http://www.qrparci.org/welcome.html>

New Jersey QRP-club <http://www.njqrp.org/>

American QRP-Club <http://www.njqrp.org/>

QRP är kul <http://www.scag.se/prov/grdqrp.htm>

QRP-litteratur på SSA's Hamshop

Spännande QRP-experiment <http://www.sm7eql.se/QRP%20exp.html>

The big guy to be active

Yep, the word from our Finnish friend is that the real Santa Claus is to be active in December as OH9SCL (Santa Claus Land) before he makes his world-wide tour. Activity will take place from the Finnish Lappland, Arctic Circle, on all bands and modes. The "BIG GUY" will be active from the VERY NORTH! It is known that Santa is busy before Christmas, so he has N7NG, OH2BH, OH3BHL, OH9KL, OH9MDV, OH9MM, OH9RJ and OH9VC handling the radio traffic part of the preparatory activities! QSL via OH9UV.

God Jul önskar SM5RN/Derek och SM5AQI/Lennart